

НОТАРІАЛЬНА ПАЛАТА УКРАЇНИ
КОМІСІЯ З ПИТАНЬ АНАЛІТИЧНО-МЕТОДИЧНОГО
ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ НОТАРІАЛЬНОЇ ДІЯЛЬНОСТІ

ІНФОРМАЦІЙНИЙ ЛИСТ № 6/2026

**Щодо нотаріального посвідчення згод одного з подружжя
(колишнього з подружжя) на розпорядження майном, що є спільною
сумісною власністю подружжя, та укладення договорів, які підлягають
нотаріальному посвідченню і (або) державній реєстрації**

25 травня 2026 року набирає чинності Закон України "Про внесення змін до деяких законодавчих актів України щодо вдосконалення порядку вчинення правочинів в інтересах малолітніх та неповнолітніх осіб" №4824-IX (далі - Закон), який прийнято 25 березня 2026 року, опубліковано 24 квітня 2026 року.

Прикінцевими положеннями Закону визначено, що він здебільшого набирає чинності через один місяць з дня, наступного за днем його опублікування.

Законом внесено зміни до Сімейного кодексу України, Цивільного кодексу України, Закону України "Про охорону дитинства", Закону України "Про забезпечення організаційно-правових умов соціального захисту дітей-сиріт та дітей, позбавлених батьківського піклування", Закону України "Про основи соціального захисту бездомних осіб і безпритульних дітей", Закону України "Про безоплатну правничу допомогу".

Зміни до Сімейного кодексу України.

Викладено у новій редакції абзац другий частини третьої статті 65 Сімейного кодексу України. Відтак, згода на укладення договору, що потребує нотаріального посвідчення і (або) державної реєстрації, має бути нотаріально *посвідчена*, а не нотаріально засвідчена.

Зазначеними змінами норму приведено у відповідність до Цивільного кодексу України, як основного акта цивільного законодавства України, що визначає, як і форму правочину, зокрема згоди подружжя, так і те, що правочини нотаріально посвідчуються. Відповідно до абзацу третього частини другої статті 369 Цивільного кодексу України згода **співвласників на вчинення правочину щодо розпорядження спільним майном, який підлягає нотаріальному посвідченню та (або) державній реєстрації, має бути висловлена письмово і нотаріально *посвідчена*.**

Стаття 65 Сімейного кодексу України "Право подружжя на розпорядження майном, що є об'єктом права спільної сумісної власності подружжя" регулює, серед іншого порядок та правила реалізації подружжям свого права на розпорядження майном, що

є об'єктом права спільної сумісної власності подружжя, визначає форми згоди, та встановлює, що:

"1. Дружина, чоловік розпоряджаються майном, що є об'єктом права спільної сумісної власності подружжя, за взаємною згодою.

2. При укладенні договорів одним із подружжя вважається, що він діє за згодою другого з подружжя. Дружина, чоловік має право на звернення до суду з позовом про визнання договору недійсним як такого, що укладений другим із подружжя без її, його згоди, якщо цей договір виходить за межі дрібного побутового.

3. Для укладення одним із подружжя договорів, які потребують нотаріального посвідчення і (або) державної реєстрації, а також договорів стосовно цінного майна, згода другого з подружжя має бути подана письмово.

Згода на укладення договору, що потребує нотаріального посвідчення і (або) державної реєстрації, має бути нотаріально посвідчена.

4. Договір, укладений одним із подружжя в інтересах сім'ї, створює обов'язки для другого з подружжя, якщо майно, одержане за договором, використане в інтересах сім'ї."

Згідно із частиною четвертою статті 203 Цивільного кодексу України, що встановлює загальні вимоги, додержання яких є необхідним для чинності правочину, **правочин має вчинятися у формі, встановленій законом.**

У разі недодержання вимоги закону про нотаріальне посвідчення одностороннього правочину такий правочин є нікчемним (частина перша статті 219 Цивільного кодексу України).

За своєю правовою природою, згода одного з подружжя (колишнього подружжя) на розпорядження майном, що є спільною сумісною власністю, є одностороннім правочином – дією особи, що спрямована на набуття та/або припинення цивільних прав та обов'язків.

Ураховуючи, що розірвання шлюбу не припиняє права спільної сумісної власності на майно, набуте за час шлюбу і розпоряджання майном, що є об'єктом права спільної сумісної власності, після розірвання шлюбу здійснюється співвласниками виключно за взаємною згодою, відповідно до Цивільного кодексу України (стаття 68 Сімейного кодексу України), **згода одного з колишнього подружжя на розпорядження майном, що є об'єктом права спільної сумісної власності, та укладення договору, що потребує нотаріального посвідчення і (або) державної реєстрації, має бути також нотаріально посвідчена.**

Що стосується процесу вчинення такої нотаріальної дії, як нотаріальне посвідчення згоди, як правочину, слід зауважити, що, відповідно до частини першої статті 209 Цивільного кодексу України правочин, який вчинений у письмовій формі, підлягає нотаріальному посвідченню лише у випадках, встановлених законом або домовленістю сторін, або на підставі відповідної вимоги, встановленої власником нерухомого майна. Відповідно до статті 54 Закону України "Про нотаріат" нотаріуси посвідчують правочини, які згідно із законом підлягають обов'язковому нотаріальному посвідченню. Нотаріус при вчиненні нотаріальної дії перевіряє, чи відповідає зміст посвідчуваного ним правочину вимогам закону і дійсним намірам сторін.

Окрім цього, важливо звернути увагу на частину третю статті 209 Цивільного кодексу України, відповідно до якої **нотаріальне посвідчення може бути вчинене на тексті лише такого правочину, який відповідає загальним вимогам, встановленим статтею 203 цього Кодексу (прим.: Цивільного кодексу України).**

Оскільки закон визначає спеціального суб'єкта, який може надати згоду на розпорядження майном, що є об'єктом права спільної сумісної власності подружжя

(колишнього подружжя) та на укладення відповідного договору, зокрема одного з подружжя (колишнього подружжя), нотаріус при посвідченні згоди перевіряє факти реєстрації шлюбу (розірвання шлюбу), про що зазначається у посвідчувальному написі.

Відповідно до статті 59 Закону України "Про нотаріат", якою визначається кількість примірників документів, в яких викладено зміст правочинів, згода, що посвідчується нотаріально, виготовляється нотаріусом не менше ніж у двох примірниках, один із яких залишається у справах державної нотаріальної контори, приватного нотаріуса (*справа 02-54 «Інші правочини»*).

Щодо використання спеціальних бланків нотаріальних документів при посвідченні згоди, варто зазначити те, що пункт 1 частини першої статті 34 Закону України "Про нотаріат" містить невичерпний перелік правочинів, що посвідчують нотаріуси. Зазначений у частині третій цієї статті перелік документів, тексти яких можуть бути викладені на спеціальних бланках нотаріальних документів, при вчиненні нотаріусами нотаріальних дій, не є вичерпним і відсилає до законів, що визначають інші документи, які оформляються за участі нотаріуса. Ураховуючи зазначене, аналогію закону, вимоги до форми, у якій передбачено укладення відповідного договору, а також важливість згоди, з метою більш посиленого захисту такого документа та забезпечення виконання волі особи, яка її надає, зважаючи на те, що згода є правочином, що визначений законом як такий, що посвідчується нотаріально, а також процесуальну природу норм про використання спеціальних бланків нотаріальних документів, можна дійти висновку про можливість та необхідність використання спеціальних бланків нотаріальних документів для викладення тексту згоди на них при вчиненні такої нотаріальної дії, як нотаріальне посвідчення згоди (крім других примірників, що залишаються у справах нотаріуса).

При цьому, рекомендуємо до внесення змін до Правил ведення нотаріального діловодства, затверджених наказом Міністерства юстиції України 22.12.2010 року №3253/5, застосовувати пункт 6.15. розділу VI. "Складання та оформлення нотаріальних документів" зазначених Правил, відповідно до якого у разі відсутності необхідних посвідчувальних написів чи свідоцтв, які б відповідали вчинюваній нотаріальній дії, **нотаріус може застосовувати ту з форм, яка найбільше відповідає цій нотаріальній дії, із застосуванням окремих елементів інших посвідчувальних написів та свідоцтв, або поєднувати декілька форм, а також під час внесення до Єдиного реєстру спеціальних бланків нотаріальних документів відомостей про витрачання бланку, на якому викладено згоду, зазначити код витрачання бланку "інші дії – 13"**.

Право спільної власності виникає з підстав, не заборонених законом (частина третя статті 355 Цивільного кодексу України).

Для забезпечення розуміння фізичними особами усіх моделей **купівлі** майна у спільну власність подружжя, окрім набуття майна у спільну сумісну власність за згодою одного з них, вважаємо за доцільне роз'яснювати їм також про можливість набуття майна:

- у спільну часткову власність (*визначаючи при цьому частки кожного з них у праві власності, з дотриманням або відходячи від презумпції рівності часток, визначенням правового режиму таких часток на праві особистої власності*), а також (або)

-у спільну сумісну власність, беручи кожним безпосередню участь на стороні набувача (покупця) у правовідносинах (*обоє подружжя - титульні*).

Заяви одного з подружжя (колишнього подружжя) про надання згоди на розпорядження майном, що є спільною сумісною власністю, на яких засвідчено справжність підпису відповідно до закону, що діяв на момент їх видачі, приймаються при

нотаріальному посвідченні правочинів, для яких вони видавалися. Згоди одного з подружжя (колишнього подружжя), видані з 25 травня 2026 року, посвідчуються нотаріально.

Згоди одного з подружжя (колишнього подружжя), видані та нотаріально посвідчені з 25 травня 2026 року, що подаються для нотаріального посвідчення договору, не підлягають реєстрації у Журналі реєстрації вхідних документів.

Приклади згод та посвідчувальних написів, що рекомендується як зразок Комісією, додається.

Очікуються зміни до Порядку вчинення нотаріальних дій нотаріусами України та Правил ведення нотаріального діловодства.

25 травня 2026 року

**Комісія НПУ з
аналітично-методичного забезпечення нотаріальної
діяльності**

Додаток 1.

Приклад. Згода одного з подружжя на розпорядження майном та укладення договору, що підлягає нотаріальному посвідченню

ЗГОДА

Місто Київ, Україна

Двадцять п'яте травня дві тисячі двадцять шостого року

Я, **Шевченко Григорій Пилипович**, громадянин України, 01 січня 1955 року народження, паспорт 00022234, виданий 25 червня 2024 року органом 5624, унікальний номер запису в Єдиному державному демографічному реєстрі 19801111-00110, реєстраційний номер облікової картки платника податків 111111111, місце проживання зареєстроване за адресою: Україна, Тернопільська область, Тернопільський район, село Шевченкове, вулиця Кобзаря, будинок № 5, квартира № 5,

*усвідомлюючи значення і правові наслідки своїх дій, діючи вільно, відповідно до справжньої волі**,

даю згоду своїй дружині, Шевченко Йосипі Михайлівні (інші дані дружини, дані про шлюб за бажанням)**

продати квартиру, розташовану за адресою: Україна, місто Київ, вулиця Лук'янівська, будинок № 24 (двадцять чотири), квартира № 5 (п'ять), що належить нам, подружжю, на праві спільної сумісної власності, та укласти договір купівлі-продажу зазначеної квартири.

*Умови договору купівлі-продажу зі мною дружиною погоджені, укладення договору відповідає інтересам нашої сім'ї.****

*Шлюбний договір нами не укладався, правовий статус майна як такого, що належить нам на праві спільної сумісної власності, з моменту набуття зазначеної квартири у власність не змінювався.*****

Зміст статей 368, 369 Цивільного кодексу України, статей 60, 65 Сімейного кодексу України, що, серед іншого, визначають право спільної сумісної власності та порядок його здійснення, мені нотаріусом роз'яснено.

Згода складена у двох примірниках, один з яких призначений для мене, а інший залишається на зберігання у справах приватного нотаріуса Київського міського нотаріального округу Нотар І.М.

Підпис: _____

Місто Київ, Україна

двадцять п'яте травня дві тисячі двадцять шостого року

Ця згода посвідчена мною, Нотар І.М., приватним нотаріусом Київського міського нотаріального округу.

Згода підписана Шевченком Григорієм Пилиповичем у моїй присутності.

Особу його встановлено, дієздатність та факт реєстрації шлюбу перевірено.

Зареєстровано в реєстрі за № _____

Приватний нотаріус

* Формулювання на розсуд нотаріуса

**Крім прізвища, власного імені, по батькові(за наявності) інші дані дружини та про шлюб за бажанням

***У згоді можуть зазначатися як те, що умови договору погоджено та відповідають інтересам сім'ї, так і конкретні умови договору за бажанням особи, яка надає згоду (наприклад про ціну тощо).

****У згоді можуть зазначатися відомості про укладення/неукладення шлюбного договору, про правовий статус майна, інші відомості.

Додаток 2.

Приклад. Згода одного з колишнього подружжя на розпорядження майном та укладення договору, що підлягає нотаріальному посвідченню

ЗГОДА

Місто Київ, Україна

Двадцять п'яте травня дві тисячі двадцять шостого року

Я, **Шевченко Григорій Пилипович**, громадянин України, 01 січня 1955 року народження, паспорт 00022234, виданий 25 червня 2024 року органом 5624, унікальний номер запису в Єдиному державному демографічному реєстрі 19801111-00110, реєстраційний номер облікової картки платника податків 111111111, місце проживання зареєстроване за адресою: Україна, Тернопільська область, Тернопільський район, село Шевченкове, вулиця Кобзаря, будинок № 5, квартира № 5,

*усвідомлюючи значення і правові наслідки своїх дій, діючи вільно, відповідно до справжньої волі**,

даю згоду своїй колишній дружині, **Шевченко Йосипі Михайлівні** (*інші дані дружини, дані про шлюб та його розірвання за бажанням*)**

продати квартиру, розташовану за адресою: Україна, місто Київ, вулиця Лук'янівська, будинок № 24 (двадцять чотири), квартира № 5 (п'ять), що належить нам, колишньому подружжю, на праві спільної сумісної власності, та укласти договір купівлі-продажу зазначеної квартири.

*Умови договору купівлі-продажу зі мною колишньою дружиною погоджені.****

*Шлюбний договір нами не укладався, правовий статус майна як такого, що належить нам на праві спільної сумісної власності, з моменту набуття зазначеної квартири у власність не змінювався.*****

Зміст статей 368, 369 Цивільного кодексу України, статей 60, 65 Сімейного кодексу України, що, серед іншого, визначають право спільної сумісної власності та порядок його здійснення, мені нотаріусом роз'яснено.

Згода складена у двох примірниках, один з яких призначений для мене, а інший залишається на зберігання у справах приватного нотаріуса Київського міського нотаріального округу Нотар І.М.

Підпис: _____

Місто Київ, Україна

двадцять п'яте травня дві тисячі двадцять шостого року

Ця згода посвідчена мною, Нотар І.М., приватним нотаріусом Київського міського нотаріального округу.

Згода підписана Шевченком Григорієм Пилиповичем у моїй присутності.

Особу його встановлено, дієздатність та факти реєстрації та розірвання шлюбу перевірено.

Зареєстровано в реєстрі за № _____

Приватний нотаріус

* Формулювання на розсуд нотаріуса

**Крім прізвища, власного імені, по батькові(за наявності) інші дані колишньої дружини та про шлюб та його розірвання за бажанням

***У згоді можуть зазначатися як те, що умови договору погоджено, так і конкретні умови договору за бажанням особи, яка надає згоду (наприклад про ціну тощо).

****У згоді можуть зазначатися відомості про укладення/неукладення шлюбного договору, про правовий статус майна, інші відомості.

Додаток 3.

Приклад. Згода одного з подружжя на розпорядження грошовими коштами та укладення договору, що підлягає нотаріальному посвідченню

ЗГОДА

Місто Київ, Україна

Двадцять п'яте травня дві тисячі двадцять шостого року

Я, **Шевченко Григорій Пилипович**, громадянин України, 01 січня 1955 року народження, паспорт 00022234, виданий 25 червня 2024 року органом 5624, унікальний номер запису в Єдиному державному демографічному реєстрі 19801111-00110, реєстраційний номер облікової картки платника податків 111111111, місце проживання зареєстроване за адресою: Україна, Тернопільська область, Тернопільський район, село Шевченкове, вулиця Кобзаря, будинок № 5, квартира № 5,

*уsvідомлюючи значення і правові наслідки своїх дій, діючи вільно, відповідно до справжньої волі**,

даю згоду дружині, Шевченко Йосипі Михайлівні (*інші дані дружини, дані про шлюб за бажанням*)**

купити квартиру, розташовану за адресою: Україна, місто Київ, вулиця Лук'янівська, будинок № 24 (двадцять чотири), **квартира № 5** (п'ять), **за грошові кошти, що належать нам, подружжю, на праві спільної сумісної власності, та укласти договір купівлі-продажу зазначеної квартири.**

Для цього надаю право розпоряджатися грошовими коштами, що належать нам, подружжю, на праві спільної сумісної власності без обмежень (*може зазначатися сума****).

*Умови договору купівлі-продажу зі мною дружиною погоджені, укладення договору відповідає інтересам нашої сім'ї.*****

*Шлюбний договір нами не укладався.******

Зміст статей 368, 369 Цивільного кодексу України, статей 60, 65 Сімейного кодексу України, що, серед іншого, визначають право спільної сумісної власності та порядок його здійснення, мені нотаріусом роз'яснено.

Згода складена у двох примірниках, один з яких призначений для мене, а інший залишається на зберігання у справах приватного нотаріуса Київського міського нотаріального округу Нотар І.М.

Підпис: _____

Місто Київ, Україна

двадцять п'яте травня дві тисячі двадцять шостого року

Ця згода посвідчена мною, Нотар І.М., приватним нотаріусом Київського міського нотаріального округу.

Згода підписана Шевченком Григорієм Пилиповичем у моїй присутності.

Особу його встановлено, дієздатність та факт реєстрації шлюбу перевірено.

Зареєстровано в реєстрі за № _____

Приватний нотаріус _____

* Формулювання на розсуд нотаріуса

**Крім прізвища, власного імені, по батькові (за наявності) інші дані дружини та про шлюб за бажанням

***Визначається особою, яка надає згоду

****У згоді можуть зазначатися як те, що умови договору погоджено та відповідають інтересам сім'ї, так і конкретні умови договору за бажанням особи, яка надає згоду (наприклад про ціну тощо).

*****У згоді можуть зазначатися відомості про укладення/неукладення шлюбного договору, про правовий статус майна, інші відомості.

Примітка.

При складанні згод та для правильного та повного формулювання їх змісту варто звертати увагу на те, що згода одного з подружжя (колишнього з подружжя) надається

-на розпорядження майном, що є спільною сумісною власністю подружжя, + та

-на укладення договорів, які підлягають нотаріальному посвідченню і (або) державній реєстрації.